

3. Προκειμένου για τις αποδοχές στρατεύσιμων οπλιτών, κληρωτών και εφέδρων, που δεν δικαιούνται αποδοχές μονίμων, τα δικαιολογητικά πληρωμής συνίστανται σε βεβαίωση των αρμόδιων οικονομικών οργάνων για την πραγματοποιηθείσα πληρωμή, που εκδίδεται βάσει ειδικού βιβλίου στο οποίο υπογράφουν οι δικαιούχοι.

Το περιεχόμενο της βεβαιώσεως καθορίζεται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών.

Άρθρο 48

Αποκατάσταση ελλειμμάτων πάγιων προκαταβολών

1. Κάθε πληρωμή, που πραγματοποιείται από την πάγια προκαταβολή παρανόμως ή αχρεωστήτως, καταλογίζεται εις ολόκληρον σε βάρος του λαβόντος και των τυχόν συνυπεύθυνων οργάνων.

2. Για κάθε πληρωμή που πραγματοποιείται από την πάγια προκαταβολή καθ' υπέρβαση των οριζομένων ως προς το είδος των δαπανών, στις σχετικές κοινές αποφάσεις που προβλέπονται από την παράγραφο 3 του άρθρου 46 του παρόντος νόμου, καταλογίζονται τα δργανα που έχουν προκαλέσει την πληρωμή.

3. Σε κάθε περίπτωση καταλογισμού, το χρηματικό ένταλμα αποκαταστάσεως της πάγιας προκαταβολής εκδίδεται σε βάρος των οικείων πιστώσεων του προϋπολογισμού του αρμόδιου υπουργείου, βάσει αντιγράφου της περιληπτικής καταστάσεως βεβαιώσεως ως δημόσιου εσόδου του καταλογίζομενου ποσού και αντιγράφου της σχετικής καταλογιστικής αποφάσεως και προκειμένου περί ελλειμμάτων, σε βάρος ειδικής πιστώσεως του προϋπολογισμού των εξόδων του Υπουργείου Οικονομικών. Αν απωλεσθούν χρήματα ή δικαιολογητικά, το χρηματικό ένταλμα αποκαταστάσεως της πάγιας προκαταβολής εκδίδεται σε βάρος της ανωτέρω ειδικής πιστώσεως του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών, βάσει της απαλλακτικής για τον υπόλογο πράξεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Αν το ποσό της πάγιας προκαταβολής σε συνάλλαγμα μειωθεί λόγω εξαναγκασμένης μετατροπής του από το νόμισμα συστάσεως στο εγχώριο, η αποκατάσταση γίνεται, βάσει πράξεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατόπιν απαλλακτικού για τον υπόλογο πορίσματος αρμόδιου επιθεωρητή κατά τις κείμενες διατάξεις.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και για μειώσεις του ποσού της πάγιας προκαταβολής σε συνάλλαγμα που έχουν προκύψει από την ανωτέρω αιτία, πριν από την ισχύ του παρόντος νόμου.

5. Τα χρηματικά εντάλματα αποκαταστάσεως της πάγιας προκαταβολής στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου εκδίδονται σε βάρος ειδικής πιστώσεως που εγγράφεται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών.

Άρθρο 49

Υποχρεώσεις διαχειριστών πάγιων προκαταβολών

Οι διαχειριστές των πάγιων προκαταβολών:

α) Καταθέτουν απαραιτήτως τα διαθέσιμα κεφάλαια της πάγιας προκαταβολής σε τράπεζα ή πιστωτικό ίδρυμα ή ελλείψει αυτών σε Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία,

β) Τηρούν βιβλίο ημερολογίου ταμείου και αποδεικτικών εισπράξεως, θεωρημένα και αριθμημένα από τα αρμόδια όργανα των υπηρεσιών, που έχουν χορηγηθεί οι Προκαταβολές, στο οποίο καταχωρούνται όλες οι πραγματοποιούμενες από αυτούς εισπράξεις και πληρωμές κατά χρονολογική σειρά.

γ) Διενεργούν τις αναγκαίες πληρωμές με επιταγές που εκδίδονται στο όνομα των δικαιούχων.

Παρέκκλιση του κανόνα αυτού μπορεί να θεσπισθεί με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου υπουργού.

δ) Υποβάλλουν στο τέλος κάθε τριμήνου στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, δια της προϊσταμένης τους υπηρεσίας, ισοζύγιο της πάγιας προκαταβολής για το τρίμηνο αυτό.

Αν η πάγια προκαταβολή έχει κατανεμηθεί σε περισσότερες από μία διαχειρίσεις, υποβάλλεται ενιαίο ισοζύγιο από την υπηρεσία στην οποία έχει συσταθεί η πάγια προκαταβολή.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζεται ο τύπος του ισοζυγίου και τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει αυτό.

Άρθρο 50

Πάγιες Προκαταβολές υλικού ή αξιών - Σύσταση

Στις δημόσιες αρχές, πολιτικές και στρατιωτικές, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως, είναι δυνατή η σύσταση, όπου από έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών, πάγιων προκαταβολών παντός είδους υλικού ή αξιών, που ανανεώνονται, κάθε φορά, με την κατάθεση ίσου ποσού σε μετρητά, βάσει αποδείξεως που χορηγείται από τις ανωτέρω υπηρεσίες στο διαχειριστή των αξιών της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας.

Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 51

Έλεγχος διαχειρίσεως πάγιων προκαταβολών

1. Από την αρμόδια Επιθεώρηση του Υπουργείου Οικονομικών, ασκείται επίσιος τακτικός έλεγχος των διαχειρίσεων των πάγιων προκαταβολών και έκτακτος, όταν κρίνεται αναγκαίο ή ζητείται από τις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες.

Ο έλεγχος των ανωτέρω διαχειρίσεων δύναται να ανατίθεται από τον Υπουργό Οικονομικών και σε άλλους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών.

2. Ο έλεγχος των διαχειρίσεων των πάγιων προκαταβολών των υπηρεσιών εξωτερικού ενεργείται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες ειδικές διατάξεις.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να ανατίθεται ο έλεγχος αυτός και σε Επιθεωρητές ή σε υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών.

Άρθρο 52

Προκαταβολές

Επιτρέπεται στον Υπουργό Οικονομικών να διατάσσει την ενέργεια προκαταβολών από το λογαριασμό του Δημοσίου, στις εξής περιπτώσεις:

α) Σε νομικά πρόσωπα ή ειδικούς λογαριασμούς, έναντι των εισπράξεων που ενεργούνται υπέρ αυτών διά του Προϋπολογισμού.

β) Για προσωρινές ενισχύσεις πάγιων προκαταβολών.

γ) Για επιδοτήσεις ή συγκεντρώσεις προϊόντων.

δ) Για νομοθετημένες επιχορηγήσεις.

ε) Για υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους διεθνείς οργανισμούς.

στ) Για προμήθεια καταναλωτικών αγαθών.

ζ. Για την εξόφληση υποχρεώσεων του Ελληνικού Δημοσίου προς τρίτους που προέρχονται από αποφάσεις Διεθνών Δικαστηρίων.

η. Για την εξόφληση υποχρεώσεων του Ελληνικού Δημοσίου που προκύπτουν από καταπώσεις εγγυήσεων σε πιστωτικά ιδρύματα εσωτερικού ή εξωτερικού από δάνεια που χορηγήθηκαν σε δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς, καθώς και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις ή σε φυσικά πρόσωπα.

θ) Για τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου επιχειρήσεων, στο μετοχικό κεφάλαιο των οποίων μετέχει και

ι) Για την εξόφληση υποχρεώσεων του Ελληνικού Δημοσίου που προκύπτουν κατά τη διαδικασία αποκρατικοποίησης επιχειρήσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3049/2002.

Με όμοιες εντολές επιτρέπεται η ενέργεια προκαταβολών σε βάρος του Λογαριασμού Πετρελαιοειδών, που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος, για εκκρεμείς υποχρεώσεις.

Οι ανωτέρω Προκαταβολές τακτοποιούνται με την έκδοση των οικείων συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων ή με την επιστροφή των ποσών που έχουν προκαταβληθεί.

Άρθρο 53

Εμφάνιση προκαταβολών και δανείων

Οι Προκαταβολές και τα δάνεια που χορηγούνται από την Κεντρική Διοίκηση εμφανίζονται σε λογαριασμούς του λογιστικού σχεδίου που εισάγεται με το εκδιδόμενο κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 76 Β του παρόντος νόμου προεδρικό διάταγμα, που τηρούνται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Η αρμοδιότητα της χορήγησης αυτών ανήκει στον Υπουργό Οικονομικών.

Άρθρο 54

Διακρίσεις και εποπτεία δημόσιων υπολόγων

1. Δημόσιος υπόλογος είναι όποιος διαχειρίζεται, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και οποιοσδήποτε άλλος θεωρείται από το νόμο δημόσιος υπόλογος.

2. Οι δημόσιοι υπόλογοι διακρίνονται σε:

- α) Υπολόγους ενταλμάτων προπληρωμής και προσωρινών.
 β) Διαχειριστές πάγιων προκαταβολών.
 γ) Φοροτεχνικούς και τελωνειακούς υπολόγους.
 δ) Ειδικούς ταμίες.
 ε) Υπολόγους Ν.Π.Δ.Δ. και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.
 στ) Διαχειριστές έργων του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων.
3. Οι δημόσιοι υπόλογοι υπάγονται στον έλεγχο και εποπτεία:
- α) Του Υπουργού Οικονομικών, εξαιρουμένων των υπολόγων των διαχειρίσεων χρηματικού και υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων και του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, για τους οποίους εφαρμόζονται οι ιδιαίτεροι κανονισμοί που διέπουν τις διαχειρίσεις αυτές.
 β) Του οικείου Διατάκτη.
 γ) Του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν γι' αυτό.
 Κατά τον έλεγχο και εποπτεία των υπολόγων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου αυτής, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί Οικονομικής Επιθεωρήσεως του Υπουργείου Οικονομικών.

Άρθρο 55
 Ασυμβίβαστα υπολόγων διαχειριστών χρημάτων αξιών και υλικού
 Τα καθήκοντα των διαχειριστών χρημάτων, αξιών και υλικού του Δημοσίου είναι ασυμβίβαστα με τα καθήκοντα του διατάκτη και του εκκαθαριστή.

- Άρθρο 56**
Ελλείμματα και ευθύνες δημοσίων υπολόγων - Καταλογισμοί
1. Ελλείμμα δημοσίου υπολόγου είναι οποιαδήποτε έλλειψη χρημάτων, αξιών και υλικού που διαπιστώνεται με τη νόμιμη διαδικασία στη διαχείρισή του, καθώς και οποιαδήποτε άλλη κατάσταση διαχειρίσεως που θεωρείται έλλειμμα από το νόμο.
 Ως έλλειμμα θεωρείται και κάθε πληρωμή που:
 α) Δεν ανάγεται στην αρμοδιότητα του υπολόγου.
 β) Εγινε χωρίς τα προβλεπόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις δικαιολογητικά.
 γ) Αφορά δαπάνες για τις οποίες δεν έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διαδικασίες εκ μέρους του υπολόγου.
 δ) Έχει γίνει αχρεωστήτως από υπαπιότητα του υπολόγου.
 ε) Είναι άσχετη με το σκοπό της διαχειρίσεως.
 2. Οποιοδήποτε έλλειμμα αναπληρώνεται από τον υπόλογο μέσα σε σαράντα οκτώ (48) ώρες, διαφορετικά αυτός απομακρύνεται από τη διαχείριση αμέσως και καταλογίζεται με το ποσό του ελλείμματος που βεβαιώνεται, χωρίς αναβολή, ως δημόσιο έσοδο, λαμβάνεται δε και κάθε άλλο απαραίτητο μέτρο για την εξασφάλιση της απαιτήσεως του Δημοσίου.
 Εφόσον συντρέχει περίπτωση δόλου ή βαρείας αμέλειας του υπολόγου (ἀπιστη διαχείριση), πέραν των προηγούμενων μέτρων, ο υπόλογος ευθύνεται και πειθαρχικώς.
 3. Το έλλειμμα που παρουσιάζουν οι δημόσιοι υπόλογοι, επιφυλασσομένων των διατάξεων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, καταλογίζεται με

ειδικά αιτιολογημένη απόφαση από τούς διαπιστώσαντες αυτό οικείους διατάκτες και επιθεωρητές. Σε κάθε περίπτωση καταλογίζεται επίσης από το Ελεγκτικό Συνέδριο το αργότερο εντός δέκα (10) ετών από της υποβολής σε αυτό των δικαιολογητικών απόδοσης λογαριασμού της διαχείρισής τους.

4. Στις περιπτώσεις πληρωμής μη νόμιμων δαπανών καταλογίζεται:

α) στα υπηρεσιακά όργανα που εκ δόλου ή βαρείας αμέλειας έχουν εκδώσει παράνομες διοικητικές πράξεις ή έχουν συμπράξει στη μη τήρηση των νόμιμων διαδικασιών πραγματοποιήσεως της δαπάνης και

β) στους λαβόντες, εφόσον υπέχουν ευθύνη για τη μη τήρηση των ανωτέρω διαδικασιών.

Στους λαβόντες καταλογίζεται και σε κάθε περίπτωση αχρεώστητης πληρωμής.

5. Αν το έλλειμμα δεν οφείλεται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια του υπολόγου, το αρμόδιο σύμφωνα με την παράγραφο 3 για τον καταλογισμό όργανο μπορεί να εγκρίνει την τμηματική καταβολή μέχρι είκοσι τέσσερις (24) μηνιαίες δόσεις, χωρίς προσαύξηση εκπρόθεσμης καταβολής.

6. Επί μη νόμιμων πληρωμών, καταλογίζεται εις ολόκληρον και στους λαβόντες, τα ποσά δε που καταβάλλονται στο Δημόσιο από τον καταλογισθέντα υπόλογο βεβαιώνονται υπέρ αυτού, με αίτησή του, σε βάρος του λαβόντος και εισπράττονται κατά τις διατάξεις περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων.

7. Έλλειψεις χαρτοσήμου, ενσήμων γενικά και κάθε αντικειμένου, βάσει του οποίου εισπράττεται τέλος ή δικαιώμα, καταλογίζονται σε χρήμα και στην τιμή διαθέσεως που ορίζεται από τις σχετικές διατάξεις.

8. Έλλειψη κάθε είδους υλικού καταλογίζεται σε χρήμα, με βάση την τρέχουσα τιμή κατά το χρόνο του καταλογισμού. Η τιμή αυτή προσδιορίζεται από τριμελή επιτροπή που συνιστάται από τον οικείο Διατάκτη.

9. Απαγορεύεται η ανάμειξη στη διαχείριση του υπολόγου χρημάτων ξένων προς αυτή και για κάθε χρηματικό πλεόνασμα, που εμφανίζεται στη διαχείριση, συνιστάται δημόσια παρακαταθήκη μέχρι να αποδειχθεί η αιτία αυτού.

10. Οι υπόλογοι είναι υπεύθυνοι για την ασφάλεια των δημόσιων χρημάτων, ενσήμων, αξιών και υλικού γενικά που κρατούν στη διαχείρισή τους, οφείλουν να τηρούν τους οικείους κανονισμούς ασφαλείας κατά την αποστολή και παραλαβή αυτών και ευθύνονται για κάθε ζημία που υφίσταται το Δημόσιο από τη μη τήρηση των ανωτέρω κανονισμών.

11. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση απώλειας ή φθοράς τίτλων και απαιτήσεων του Δημοσίου, εφόσον αυτή έχει προκαλέσει ζημία στο Δημόσιο και δεν οφείλεται σε ανωτέρα βίᾳ ή απρόβλεπτα γεγονότα.

12. Οι καταλογιζόμενοι κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού μπορούν να προσβάλουν την καταλογιστική πράξη ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν γι' αυτό.

Οι καταλογιζόμενοι μπορούν, επίσης, μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την κοινοποίηση της καταλογιστικής πράξεως, να ασκήσουν και αίτηση αναθεωρήσεως ενώπιον του οργάνου που την έχει εκδώσει.

Λόγοι αναθεωρήσεως είναι οι ίδιοι για τους οποίους επιτρέπεται αναθεώρηση πράξεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν γι' αυτό.

Άρθρο 57

Βιβλία δημοσίων υπολόγων

Τα τηρούμενα από τους υπολόγους διαχειριστικά και λογιστικά βιβλία, καθώς και ο τρόπος τηρήσεως και θεωρήσεως αυτών, ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου υπουργού.

Προκειμένου για τους υπολόγους διαχειριστές αρμοδιότητας των Υπουργείων Εθνικής Αμυνας, πλην των Δημοσίων Στρατιωτικών Ταμείων, καθώς και του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης τα ανωτέρω θέματα ρυθμίζονται με αποφάσεις των αρμόδιων υπουργών.

Άρθρο 58

Ετήσιο κλειστό διαχειριστικό βιβλίων

1. Όλα γενικά τα βιβλίο των υπολόγων διαχειριστών του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, εφόσον επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται από το Δημόσιο ή από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κλείνονται την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους, συντάσσονται δε πρωτόκολλα για τα εμφανιζόμενα στα βιβλία σύνολα χρεώσεως, πιστώσεις και για το υπόλοιπο της διαχειρίσεως.

2. Η θεώρηση του κλειστήματος των βιβλίων των ανωτέρω διαχειρίσεων ενεργείται:

α) για τις διαχειρίσεις που υπάγονται στα Υπουργεία Εθνικής Αμυνας και Δημόσιας Τάξης, από αξιωματικούς που ορίζονται με διατάγες των αρμόδιων Υπουργείων και

β) για τις υπόλοιπες διαχειρίσεις από τους προϊσταμένους των υπολόγων διαχειριστών.

Σε περίπτωση συμπτώσεως του προσώπου του προϊσταμένου και του υπολόγου, η θεώρηση ενεργείται από υπάλληλο που ορίζεται από την αμέσως προϊστάμενη αυτού αρχή.

3. Ο τρόπος κλειστήματος και θεωρήσεως των βιβλίων και οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

4. Ειδικά για το κατά την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους κλειστό βιβλίων των διαχειρίσεων υλικού και εφοδίων των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και του Λιμενικού Σώματος, εφαρμόζονται τα οριζόμενα από τη νομοθεσία για την οικονομική μέριμνα αυτών.

Άρθρο 59

Λογοδοσία δημοσίων υπολόγων στο Ελεγκτικό Συνέδριο

1. Εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη του οικονομικού έτους ή από τη με οποιονδήποτε τρόπο λήξη της διαχειρίσεώς τους, οι δημόσιοι υπόλογοι αποδίδουν λογαριασμό στο Ελεγκτικό Συνέδριο, επιφυλασσομένης της ισχύος ειδικών διατάξεων.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τους λογαριασμούς των λογοδοτούντων σ' αυτό υπολόγων και αποφαίνεται για την ορθότητα ή μη αυτών.
Οι σχετικές με τον ανωτέρω έλεγχο πράξεις ή αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπόκεινται στα προβλεπόμενα από τον οργανισμό αυτού ένδικα μέσα.

Άρθρο 60

Σύσταση και διάκριση λογαριασμών

1. Λογαριασμοί τον Δημοσίου είναι οι λογαριασμοί του λογιστικού σχεδίου της Κεντρικής Διοίκησης, που εισάγεται με το εκδιδόμενο κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 76Β προεδρικό διάταγμα και παρουσιάζουν το σύνολο των χρηματοοικονομικών συναλλαγών της Κεντρικής Διοίκησης.
Οι λογαριασμοί των δημόσιων ταμείων διακρίνονται σε λογαριασμούς που εμφανίζουν την εκτέλεση του προϋπολογισμού και σε λογαριασμούς που απεικονίζουν την εκτός προϋπολογισμού χρηματική διαχείριση, η κίνηση των οποίων εισάγεται με αντιστοίχιση στους λογαριασμούς του νέου λογιστικού σχεδίου της Κεντρικής Διοίκησης. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών συστήνονται και τροποποιούνται οι λογαριασμοί του νέου λογιστικού σχεδίου της Κεντρικής Διοίκησης και των Δ.Ο.Υ. και καθορίζεται ο τρόπος κίνησης των εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, απαγορεύεται η σύσταση σε τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα οποιουδήποτε λογαριασμού του Δημοσίου, χωρίς πράξη του Υπουργού Οικονομικών και χωρίς την εμφάνιση του λογαριασμού στη δημόσια ληψιδοσία, κατά τα οριζόμενα με αποφάσεις του Υπουργού αυτού.

3. Οι λογαριασμοί του Δημοσίου, που λειτουργούν χωρίς τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από την προηγούμενη παράγραφο, καταργούνται της 31η Δεκεμβρίου 1999. Τα τυχόν υφιστάμενα περιουσιακά στοιχεία των καταργούμενων λογαριασμών αποτελούν δημόσια περιουσία, τα δε χρηματικά υπόλοιπα αυτών κατατίθενται σε δημόσια οικονομική υπηρεσία μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1999 και εμφανίζονται στα έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού.

4. Υποχρεώσεις πληρωτέες σε βάρος των καταργούμενων λογαριασμών που είχαν αναληφθεί ή αναλαμβάνονται εφεξής μπορεί να εξοφληθούν από το χρηματικό υπόλοιπο αυτών μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1999.

Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας, οι υποχρεώσεις των λογαριασμών αυτών εξοφλούνται σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

5. Οι διατάξεις που αναφέρονται στα έσοδα των καταργούμενων λογαριασμών από φόρους, τέλη, παράβολα, εισφορές και οποιαδήποτε άλλη αιτία, εξακολουθούν να ισχύουν και τα έσοδα αυτά εισπράττονται ως δημόσια έσοδα κατά τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

6. Οι σκοποί που επιδιώκονται βάσει των οικείων διατάξεων από τους καταργούμενους λογαριασμούς, εκπληρώνονται στο εξής δια του Κρατικού Προϋπολογισμού.

7. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 3, 4 και 5 του παρόντος.

Άρθρο 61

Διαχείριση διαθεσίμων του Δημοσίου

1. Το Ελληνικό Δημόσιο για τα σε δραχμές ή συνάλλαγμα διαθέσιμά του δύναται:

α) να συνιστά έντοκους λογαριασμούς σε εμπορικές τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα του εσωτερικού ή του εξωτερικού για την κατάθεση αυτών,

β) να αναθέτει τη διαχείριση αυτών, καθώς και τη διεξαγωγή των συναλλαγών του, στην Τράπεζα της Ελλάδος, στις εμπορικές τράπεζες ή σε οποιοδήποτε άλλο πιστωτικό ίδρυμα του εσωτερικού ή του εξωτερικού που παρέχει τα προς τούτο εχέγγυα.

Η διαχείριση των διαθεσίμων αυτών του Δημοσίου δύναται να γίνεται και κατά οποιονδήποτε άλλον τρόπο κρίνεται αποδοτικότερος ή προσφορότερος για την προώθηση της γενικότερης οικονομικής πολιτικής.

2. Τα πιστωτικά υπόλουπα των λογαριασμών του Δημοσίου σε δραχμές ή συνάλλαγμα που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και τα διαθέσιμά του στο εσωτερικό ή το εξωτερικό που κατατίθενται σε αυτή, είναι έντοκα με επιτόκιο που ανταποκρίνεται στις συνθήκες της αγοράς.

3. Για τον προσδιορισμό του ημερήσιου ύψους των διαθεσίμων του Ελληνικού Δημοσίου, λαμβάνονται υπόψη και τα υπόλουπα των λογαριασμών που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος σε συνάλλαγμα και προέρχονται από αδιάθετες χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η αξία σε δραχμές των υπολοίπων αυτών υπολογίζεται με βάση την ισοτιμία μέσης τιμής Fixing δραχμής - ξένου νομίσματος ή ECU, που διαμορφώνεται κατά την ημέρα του υπολογισμού.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εφαρμογής των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 62

Κίνηση λογαριασμών που τηρούνται στις τράπεζες

1. Η κίνηση των λογαριασμών του Δημοσίου σε τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα ενεργείται με έγγραφες εντολές του Υπουργού Οικονομικών. Σε περίπτωση δέσμευσης λογαριασμού για ειδικούς σκοπούς του Δημοσίου απαιτείται προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών με την οποία ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια.

2. Η διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζεται αν ορίζεται διαφορετικά σε νόμους ή συμβάσεις στις οποίες έχει συμπράξει ο Υπουργός Οικονομικών.

Στις περιπτώσεις αυτές οι τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να αναγγέλλουν αμέσως τη γενόμενη εγγραφή στο Γενικό Λογιστήριο του

Κράτους. Για τη χρέωση των λογαριασμών αυτών απαιτείται η έγκριση του Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 63

Συμψηφιστικές εγγραφές

1. Όλες οι Συμψηφιστικές εγγραφές χρεώσεως των εξόδων και πιστώσεως των εσόδων του Προϋπολογισμού, καθώς και χρεωπιστώσεως των εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμών, ενεργούνται από το Γραφείο Συμψηφισμών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, που υποβάλλει μηνιαίους και ετήσιους λογαριασμούς και τα σχετικά δικαιολογητικά στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Τα δικαιολογητικά των εγγραφών του Γραφείου Συμψηφισμών, όπου δεν ορίζεται διαφορετικά, ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

2. Υπόλογος έναντι του Ελεγκτικού Συνεδρίου λογίζεται, για μεν το λάθος της εντολής προς τις τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα, το όργανο που εκδίδει την εντολή, για δε τη μη σύννομη κατά τα λοιπά συμψηφιστική εγγραφή, ο προϊστάμενος του γραφείου της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 63Α

Τακτοποίηση Λογαριασμών

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών τακτοποιούνται οι διαφορές που προκύπτουν στους λογαριασμούς της δημόσιας ληψοδοσίας κατά την απογραφή στο νέο Λογιστικό Σχέδιο, καθώς και οι χρονίζουσες ατακτοποίητες πληρωμές.

Άρθρο 64

Δάνεια - Τίτλοι

1. Ο κρατικός δανεισμός σχεδιάζεται, εγκρίνεται και υλοποιείται υπό τους περιορισμούς που προβλέπει το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής. Κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, το επίπεδο του νέου καθαρού κρατικού δανεισμού ορίζεται και εγκρίνεται εντός του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού και η εκτέλεση του αναφέρεται στις εκθέσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Εάν απαιτηθεί επιπλέον καθαρός δανεισμός κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους που θα υπερβαίνει το 10% του ετήσιου καθαρού δανεισμού, ακόμη και αν πρόκειται για δάνεια με ευνοϊκό επιτόκιο, τα οποία δεν είχαν προβλεφθεί στον ετήσιο Κρατικό Προϋπολογισμό, ο Υπουργός Οικονομικών ζητεί έγκριση από τη Βουλή με συμπληρωματικό προϋπολογισμό πριν την υπογραφή της νέας δανειακής σύμβασης.

Όλες οι δανειακές συμβάσεις για τη χρηματοδότηση του Κρατικού Προϋπολογισμού υπογράφονται από τον Υπουργό Οικονομικών εκ μέρους της Κυβέρνησης (με εξαίρεση κρατικών τίτλων που διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος με την καθοδήγηση και σε διαβούλευση με το Υπουργείο Οικονομικών). Κανένα κρατικό δάνειο δεν είναι έγκυρο χωρίς την υπογραφή του Υπουργού Οικονομικών. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να μεταβιβαστεί η αρμοδιότητα σύναψης δανειακών συμβάσεων,

καθώς και έκδοσης τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου και παραγώγων στον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ). Ο ΟΔΔΗΧ υποβάλλει στον Υπουργό Οικονομικών, το πρώτο τρίμηνο κάθε έτους, απολογιστική έκθεση, την οποία ο Υπουργός Οικονομικών καταθέτει στη Βουλή για ενημέρωση.

2. Στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους τηρούνται λογαριασμοί των υποχρεώσεων της Κεντρικής Διοίκησης που προέρχονται από δάνεια και Εγγυήσεις και εντάσσονται στους λογαριασμούς λογιστικής του κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 76 Β του παρόντος νόμου προεδρικού διατάγματος.

3. Στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους τηρούνται λογαριασμοί των υποχρεώσεων της Κεντρικής Διοίκησης που προέρχονται από δάνεια, τίτλους και παράγωγα. Οι λογαριασμοί αυτοί τηρούνται για κάθε σύμβαση χωριστά. Από τους λογαριασμούς αυτούς πρέπει να προκύψει:

(α) Η χρονολογία της συνομολόγησης ή έκδοσης, η ημερομηνία από την οποία

υπολογίζεται ο τόκος και η ημερομηνία λήξης.

(β) Το νόμισμα και το επιτόκιο της υποχρέωσης.

(γ) Το ύψος του αρχικού κεφαλαίου και οι μεταβολές αυτού λόγω μετατροπής, εξόφλησης, εξαγοράς ή ρύθμισης, καθώς και κάθε πληρωμή ή είσπραξη που αφορά το συγκεκριμένο λογαριασμό.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται θέματα σχετικά με:

(α) τη σύναψη των δημόσιων δανείων, τίτλων και παραγώγων, (β) τις δαπάνες γενικά συνομολόγησης ή έκδοσης των δανείων, τίτλων και παραγώγων, (γ) την προμήθεια κάθε είδους υλικού απαραίτητου για τη σύναψη και εξυπηρέτηση των δανείων, τίτλων και παραγώγων, (δ) τη διαχείριση των δανείων, τίτλων και παραγώγων, (ε) τη διαδικασία τακτοποίησης, στα έσοδα και στα έξοδα του προϋπολογισμού, των υποχρεώσεων του Ελληνικού Δημοσίου που εξιφλούνται με έκδοση τίτλων. Ρυθμίζονται επίσης θέματα σχετικά με την καταγραφή των πράξεων διαχείρισης δημόσιου χρέους, νομίσματος και επιτοκίου που ανακύπτουν από την εφαρμογή του Λογιστικού Σχεδίου της Κεντρικής Διοίκησης (ζ) την πραγματοποίηση και εξυπηρέτηση των δανείων, τίτλων και παραγώγων, καθώς και τον τρόπο τακτοποίησης των εξόδων που πραγματοποιούνται για τη σύναψη και εξυπηρέτηση τους, (η) κάθε άλλο θέμα σχετικό με τα δάνεια, τίτλους, παράγωγα του Δημοσίου θ) προσδιορίζονται οι δαπάνες και τα έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού που δημιουργούνται χωρίς ταμειακή ροή και καθορίζονται οι διαδικασίες και τα δικαιολογητικά για την εμφάνιση στα έσοδα και τα έξοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού.

5. Με τις αποφάσεις αυτές μπορεί να ορίζεται η πραγματοποίηση των ανωτέρω δαπανών και εσόδων της παραγράφου 4, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του παρόντος νόμου.

6. Οι δαπάνες και τα έσοδα του παρόντος άρθρου εμφανίζονται στους λογαριασμούς του προϋπολογισμού (ΚΑΕ εσόδων και εξόδων) και

καταγράφονται στους κατάλληλους λογαριασμούς λογιστικής του κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 76 Β του παρόντος νόμου προεδρικού διατάγματος.»

Άρθρο 65

Εγγυήσεις

1. Το Υπουργείο Οικονομικών είναι αποκλειστικά αρμόδιο για την παροχή εγγυήσεων για λογαριασμό του Δημοσίου. Το Υπουργείο Οικονομικών δεν παρέχει Εγγυήσεις του Δημοσίου για την κάλυψη υποχρεώσεων επιχειρήσεων του Δημοσίου ή ιδιωτικών επιχειρήσεων που είναι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά, με εξαίρεση:

α. Εγγυήσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3723/2008 (ΦΕΚ 20 Α'),

β. τις Εγγυήσεις που παρέχονται στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων κ.λπ.) και στο Ταμείο Κοινωνικής Ανάπτυξης (Τ.Κ.Α.Σ.Ε.) για δάνεια που χορηγούν σε δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς και πιστωτικά ιδρύματα και μόνο για επενδυτικούς σκοπούς, και

γ. Εγγυήσεις που παρέχονται στην Τράπεζα της Ελλάδος προς εξασφάλιση απαιτήσεων αυτής κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

δ. Εγγυήσεις που παρέχονται σε εταιρικές περιπτώσεις προκειμένου να διασφαλιστεί η παροχή υπηρεσιών δημοσίου ενδιαφέροντος από εταιρείες των οποίων η πλειοψηφία το μετοχικό κεφαλαίου ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο.

Το κατά περίπτωση ύψος της προμήθειας για τη χορήγηση των εγγυήσεων για δάνεια προς πιστωτικά ιδρύματα των περιπτώσεων β' και γ' καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από εισήγηση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

2. Στην αρμόδια για τις Εγγυήσεις του Δημοσίου Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους τηρούνται ειδικά βιβλία παρακολούθησης των παρεχόμενων εγγυήσεων, στα οποία καταχωρούνται όλα τα στοιχεία που αφορούν την πορεία των σχέσεων του Δημοσίου από τις Εγγυήσεις αυτές.

3. Το Ελληνικό Δημόσιο, ως εγγυητής, προβαίνει σε εξόφληση των υποχρεώσεών του, που απορρέουν από την κατάπτωση της εγγύησής του μετά από προηγούμενη βεβαίωση, ως εσόδων του, των σχετικών ποσών στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική γηπρεσία (Δ.Ο.Υ.) και με βάση τα δικαιολογητικά που καθιστούν δυνατή τη βεβαίωση και την πλήρη υποκατάσταση του στα δικαιώματα του δανειστή ή πιστωτή, τόσο κατά του πρωτοφειλέτη όσο και κατά των εγγυητών και λοιπών συνυποχρέων.

4. Εάν η εγγύηση δεν χορηγήθηκε εγκύρως λόγω πταίσματος του δανειστή ή πιστωτή, το Δημόσιο ελευθερώνεται και τυχόν εντολές πληρωμής, λόγω κατάπτωσης της εγγύησης, ανακαλούνται και εκπίπτονται από τις Δημόσιες Οικονομικές υπηρεσίες, όπου έχουν βεβαιωθεί τα αντίστοιχα ποσά, με μέριμνα της αρμόδιας Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

5. Τα αναγκαία δικαιολογητικά, που καθιστούν δυνατή τη βεβαίωση και την πλήρη υποκατάσταση του Δημοσίου στα δικαιώματα του δανειστή ή πιστωτή, ο χρόνος και ο τρόπος βεβαίωσης, οι περιπτώσεις έκπτωσης από την αρμόδια Διεύθυνση του υπουργείου Οικονομικών βεβαιωμένων ήδη οφειλών και κάθε άλλο σχετικό θέμα, καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

6. Οι απαιτήσεις του Δημοσίου ως εγγυητή που υποκαταστάθηκε πλήρως στα δικαιώματα του δανειστή ή πιστωτή, κατά του οφειλέτη, κατά του εγγυητή και κατά των λοιπών συνυποχρέων, οι οποίες βεβαιώνονται "εν στενή εννοίᾳ" από της ισχύος του νόμου αυτού στις Δημόσιες Οικονομικές υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.), παραγράφονται μετά την παρέλευση δέκα (10) ετών από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο, μετά την εν στενή εννοίᾳ βεβαίωσή τους, κατέστησαν ληξιπρόθεσμες.

Οι απαιτήσεις του Δημοσίου από την ίδια ως άνω αιτία που έχουν βεβαιωθεί στις Δ.Ο.Υ. μέχρι την ημέρα έναρξης της ισχύος του νόμου αυτού παραγράφονται μετά την παρέλευση δέκα (10) ετών από τη λήξη του έτους δημοσίευσής του.

Άρθρο 66

Αρμοδιότητες των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών
σε θέματα εισπράξεων

1. Οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες ενεργούν: α) Την είσπραξη των εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού, καθώς και τη διαχείριση των ενσήμων, αξιών και κάθε υλικού η πώληση του οποίου ανατίθεται αρμοδίως σε αυτές, β) Την είσπραξη εσόδων για λογαριασμό άλλων Δ.Ο.Υ..

2 Η μεταξύ των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών διακίνηση χρημάτων του Δημοσίου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 67

Λειτουργία, λογιστικό σύστημα των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών

1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται:

α) Η διάρθρωση και λειτουργία των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών.
β) Τα καθήκοντα και οι ευθύνες των προϊσταμένων των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών, του προσωπικού αυτών και των υπολόγων.
γ) Το λογιστικό σύστημα των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών, τα τηρούμενα από αυτές λογιστικά και διαχειριστικά βιβλία και ο τρόπος τηρήσεως αυτών.

2. Οι προϊστάμενοι των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών οφείλουν να ζητούν από τα οικεία Αστυνομικά Τμήματα τη φρούρηση των καταστημάτων, καθώς και τη συνδρομή αυτών κατά τη μεταφορά χρημάτων, ενσήμων, αξιών και υλικού.

Άρθρο 68

Εισπράξεις - Πληρωμές

1. Οι εισπράξεις των Δημόσιων Οικονομικών υπηρεσιών κατατίθενται στην Τράπεζα της Ελλάδος και σε λογαριασμούς που ορίζονται από τον Υπουργό

Οικονομικών. Σε χρέωση των λογαριασμών αυτών πραγματοποιούνται οι αναλήψεις των χρηματικών ποσών που απαιτούνται για την πληρωμή των δημόσιων δαπανών.

2. Η κατάθεση των ημερήσιων εισπράξεων και ο χρηματικός εφοδιασμός των δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών, στις οποίες δεν εδρεύει πράκτορας ή διαχειριστής της Τράπεζας της Ελλάδος, μπορεί να πραγματοποιείται και μέσω των Εμπορικών Τραπεζών. Οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου, καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

3. Τυχόν πλαστά χαρτονομίσματα, τα οποία διαπιστώνονται κατά την κατάθεση των εισπράξεων των Δ.Ο.Υ. στην Τράπεζα Ελλάδος ή τις Εμπορικές Τράπεζες, αναπληρώνονται από το Δημόσιο, με τη διαδικασία της σπαρ. 1 του άρθρου 37 του παρόντος νόμου, όπου από έρευνα και θετική εισήγηση του αρμόδιου Επιθεωρητή.

Οι υφιστάμενες συμβάσεις με ιδιώτες, για τη μεταφορά των χρημάτων των Δ.Ο.Υ., δεν θίγονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, μέχρι τη λήξη της ισχύος τους.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων.

Άρθρο 69

Υποβολή στοιχείων από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται τα στοιχεία και οι καταστάσεις που υποβάλλουν οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες στις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, το περιεχόμενο και οι προθεσμίες υποβολής των καταστάσεων αυτών.

Τα σχετικά με την υποβολή στο Ελεγκτικό Συνέδριο των μηνιαίων και ετήσιων λογαριασμών της διαχειρίσεως των υπολόγων των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών, καθορίζονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Άρθρο 70

Ειδικοί Ταμίες

Ειδικοί Ταμίες είναι οι δημόσιοι υπόλογοι οι εντεταλμένοι την είσπραξη ειδικών εσόδων δημόσιων υπηρεσιών ή και πληρωμή δαπανών από τα έσοδα αυτά και εφόσον δεν λειτουργεί ιδιαίτερη Ταμειακή Υπηρεσία.

Οι αρμοδιότητες, οι υποχρεώσεις και οι ευθύνες των Ειδικών Ταμιών, καθώς και τα τηρούμενα από αυτούς βιβλία καθορίζονται από τις ειδικές διατάξεις που διέπουν αυτούς, οι οποίες δύνανται να τροποποιούνται με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου υπουργού.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζεται ο χρόνος αποδόσεως στο Δημόσιο των εισπραττόμενων από τους Ειδικούς Ταμίες εσόδων.

Άρθρο 71

Χρηματικό υπόλοιπο Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών και Ειδικών Ταμείων

Οι προϊστάμενοι των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών και των Ειδικών Ταμείων εξακριβώνουν καθημερινά το χρηματικό υπόλοιπο των υπολόγων και συντάσσουν σχετική πράξη.

Άρθρο 72

Έννοια και Κατάρτιση Απολογισμού

1. Απολογισμός είναι ο νόμος στον οποίο εμφανίζονται τα αποτελέσματα της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Κράτους κάθε οικονομικού έτους, καθώς και οι υπερβάσεις πιστώσεων που σημειώθηκαν κατά το ίδιο έτος.

2. Ο Απολογισμός καταρτίζεται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, με βάση τα στοιχεία που υποβάλλουν σε αυτό οι αρμόδιες υπηρεσίες, αφού ληφθούν υπόψη και οι αναγγελθείσες, μέχρι τέλους Ιουνίου του έτους κατά το οποίο καταρτίζεται ο Απολογισμός, μεταβολές που έχει επιφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο στις διαχειριστικές πράξεις των υπολόγων.

Άρθρο 73

Περιεχόμενο Απολογισμού

1. Ο Απολογισμός εμφανίζει:

α) Όσον αφορά το έσοδα, το σύνολο κατά είδος (κωδικό αριθμό): των προϋπολογισθέντων, των βεβαιωθέντων, των διαγραφέντων, των υπολοίπων των βεβαιωθέντων μετά την αφαίρεση των διαγραφέντων, των εισπραχθέντων και των υπολοίπων που απέμειναν για είσπραξη.

β) Όσον αφορά τα έξοδα, το σύνολο κατά φορέα, ειδικό φορέα και είδος δαπάνης (κωδικό αριθμό), των πιστώσεων που έχουν προϋπολογισθεί, των πιστώσεων όπου έχουν διαμορφωθεί, των εξόδων που έχουν πληρωθεί, των πιστώσεων που δεν έχουν διατεθεί και των τυχόν υπερβάσεων από τις πιστώσεις όπως έχουν διαμορφωθεί.

2. Τα έσοδα και τα έξοδα κατατάσσονται στον Απολογισμό με τον ίδιο τρόπο που κατατάσσονται στον Προϋπολογισμό.

Άρθρο 74

Έννοια - Κατάρτιση - Περιεχόμενο Ισολογισμού (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) Κεντρικής Διοίκησης

1. Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) είναι ο νόμος στον οποίο εμφανίζεται με διαφάνεια και αξιοπιστία μία σαφής εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης της Κεντρικής Διοίκησης.

2. Ο Ισολογισμός καταρτίζεται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, βάσει των στοιχείων που υποβάλλουν σε αυτό οι αρμόδιες υπηρεσίες, αφού

ληφθούν υπόψη και οι αναγγελθείσες, μέχρι τέλους Ιουνίου του έτους κατά το οποίο καταρτίζεται, μεταβολές που έχει επιφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο στις διαχειριστικές πράξεις των υπολόγων.

3. Ο Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) παρέχει πληροφορίες για τη σύνθεση του ενεργητικού και του παθητικού, καθώς και για το ύψος και την δομή του καθαρού ενεργητικού του Δημοσίου. Οι πληροφορίες αυτές, εκτός από τις ανάγκες της λογοδοσίας, βοηθούν τους χρήστες να εκτιμήσουν την ικανότητα του Δημοσίου να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις του αλλά και να προβλέψουν τόσο τις μελλοντικές δανειακές ανάγκες του Δημοσίου, όσο και την ικανότητα του Δημοσίου να αντλήσει τα απαραίτητα δανειακά κεφάλαια.

4. Για την κατάρτιση του Ισολογισμού εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 76Α και 76Β του παρόντος νόμου.

Άρθρο 75

Περιεχόμενο Λουπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

1. Εκτός από τον Απολογισμό και τον Ισολογισμό καταρτίζονται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και οι παρακάτω χρηματοοικονομικές καταστάσεις:

(α) Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης, με την οποία παρέχονται πληροφορίες για τις πηγές εσόδων της Κεντρικής Διοίκησης αλλά και τον τρόπο που διαχειρίστηκε τα έξοδα του. Εκτός από τους σκοπούς λογοδοσίας, η κατάσταση αυτή χρησιμοποιείται και για την πρόβλεψη της ικανότητας δημιουργίας χρηματικών διαθεσίμων.

(β) Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης Πολιτών, με την οποία πληροφορούνται οι χρήστες για τη συνολική μεταβολή της Καθαρής Θέσης Πολιτών, παρουσιάζοντας ξεχωριστά τη μεταβολή της Καθαρής Θέσης Πολιτών που προέρχεται από την Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης από τις μεταβολές αυτού που καταλογίσθηκαν απευθείας στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

(γ) Κατάσταση Ταμειακών Ροών, με την οποία παρέχονται πληροφορίες για τις ταμειακές εισροές, τα στοιχεία για χάρη των οποίων έγιναν πληρωμές και το υπόλοιπο των χρηματικών διαθεσίμων στο τέλος του οικονομικού έτους. Η Κατάσταση Ταμειακών Ροών επιτρέπει στους χρήστες να εξακριβώσουν τον τρόπο με τον οποίο αντλήθηκαν χρηματικά διαθέσιμα που χρηματοδότησαν τις δραστηριότητες της Κεντρικής Διοίκησης, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο αυτά χρησιμοποιήθηκαν.

(δ) Προσάρτημα, με το οποίο παρέχονται όλες οι επιπλέον πληροφορίες που απαιτούνται για την κατανόηση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης.

2. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του παρόντος άρθρου καταρτίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 76Α και 76Β του παρόντος νόμου που κατατίθενται στη Βουλή μαζί με τον Ισολογισμό της Κεντρικής Διοίκησης.

Άρθρο 76

Έλεγχος Απολογισμού και Ισολογισμού (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης από το Ελεγκτικό Συνέδριο και υποβολή αυτών στη Βουλή

1. Μέχρι το τέλος Ιουλίου ο Απολογισμός και ο Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της

Κεντρικής Διοίκησης αποστέλλονται από τον Υπουργό Οικονομικών στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο, μετά τη διαπίστωση της ορθότητας τους, τους επιστρέφει στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, μέσα σε δύο (2) μήνες από την ημέρα αποστολής μαζί με τη σχετική Διαδήλωση αυτού.

2. Ο Απολογισμός και ο Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και οι λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης μαζί με την Διαδήλωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εισάγονται από τον Υπουργό Οικονομικών για κύρωση στη Βουλή, το αργότερο μέχρι τέλους Νοεμβρίου και πάντως πριν από την κατάθεση στη Βουλή του προϋπολογισμού για το νέο έτος.

Επί της Διαδήλωσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Υπουργός Οικονομικών, με έκθεση του, διατυπώνει απόψεις και σχόλια στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού

Συνεδρίου. Η έκθεση αυτή συνοδεύει τον Απολογισμό και τον Ισολογισμό (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και τις λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης μαζί με τη Διαδήλωση, προς ενημέρωση της Βουλής.

Άρθρο 76A

Ορισμός Διπλογραφικής Λογιστικής της Κεντρικής Διοίκησης

1. Διπλογραφική Λογιστική Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης είναι το λογιστικό σύστημα το οποίο στηρίζεται στην αρχή του δεδουλευμένου των εσόδων και εξόδων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εκδιδόμενο κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 76B του παρόντος νόμου προεδρικό διάταγμα.

2. Ο Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής θέσης), η Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης, η Κατάσταση Μεταβολής της Καθαρής θέσης Πολιτών και η Κατάσταση Ταμειακών Ροών καταρτίζονται σύμφωνα με τους κανόνες της Διπλογραφικής Λογιστικής και σύμφωνα με τις αρχές της Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης.

Άρθρο 76B

Λογιστικό Σχέδιο Κεντρικής Διοίκησης

Το Λογιστικό Σχέδιο της Κεντρικής Διοίκησης καθιερώνεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών. Στο Λογιστικό αυτό Σχέδιο καθορίζονται οι βασικές λογιστικές αρχές που το διέπουν, το σύστημα της λογιστικής καταγραφής, οι επί μέρους λογαριασμοί, η περίοδος τακτοποιητέων λογιστικών εγγραφών, τα τηρούμενα βιβλία, ο τρόπος τήρησης αυτών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με απόφαση

του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελεγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.), συνιστώνται ή καταργούνται λογαριασμοί της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης του άρθρου 1 ή παραλείπονται γνωστοποιήσεις από το Προσάρτημα.

Άρθρο 77

Ετήσια έκθεση εσόδων-εξόδων προς τη Βουλή

Οι παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί της οικονομικής διαχείρισης του Κράτους, που περιέχονται στην ετήσια έκθεσή του, γνωστοποιούνται απαραίτητα, πριν από την εγχείριση της έκθεσης στον Πρόεδρο της Βουλής, στους διατάκτες υπουργούς, μέσω του Υπουργού Οικονομικών.

Οι απαντήσεις των υπουργών περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο τεύχος και αποστέλλονται μερίμνει του Υπουργού Οικονομικών, μέσα σε διάστημα δύο (2) μηνών από τη γνωστοποίηση της έκθεσης, στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος στη συνέχεια τις διαβιβάζει, μαζί με την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στον Πρόεδρο της Βουλής.

Η ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου μαζί με τις απαντήσεις των διατακτών υπουργών συνδημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 78

Δημοσιονομικές εκθέσεις και απολογισμοί

1. Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους ορίζει, διαχειρίζεται και ρυθμίζει το σύστημα χρηματοοικονομικής αναφοράς της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και τις οδηγίες και εγκυκλίους που εκδίδονται από το Υπουργείο Οικονομικών. Επίσης, λαμβάνει τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες που αφορούν όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, μέσω του αρμόδιου Υπουργού. Οι αρμόδιοι Υπουργοί παρέχουν εγκαίρως τα αιτούμενα χρηματοοικονομικά στοιχεία στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, με περιεκτικό και ακριβή τρόπο, όπως ορίζεται στον παρόντα νόμο και σύμφωνα με τις οδηγίες και τις εγκυκλίους που εκδίδονται από το Υπουργείο Οικονομικών. Η Τράπεζα της Ελλάδος υποχρεούται να παρέχει τις πληροφορίες που διαθέτει στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, μετά από αίτηση του, για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων και ευθυνών του βάσει του παρόντος νόμου.

2. Κάθε φορέας της Γενικής Κυβέρνησης υποχρεούται να υποβάλλει μηνιαία έκθεση στο αρμόδιο Υπουργείο με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία δαπανών, εισπράξεων, χρηματοδοτήσεων και οφειλών, αποτυπωμένα σε βάση ταμειακής ροής. Με οδηγίες και εγκυκλίους που εκδίδει το Υπουργείο Οικονομικών καθορίζονται ο τρόπος και η προθεσμία που παρέχονται οι πληροφορίες αυτές στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Με βάση τις πληροφορίες αυτές, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους συντάσσει τα εξής:

(α) Ενοποιημένες μηνιαίες αναφορές για τις δαπάνες, εισπράξεις, χρηματοδοτήσεις και οφειλές της Γενικής Κυβέρνησης. Οι μηνιαίες αυτές αναφορές υποβάλλονται από τον Υπουργό Οικονομικών στη Βουλή.

(β) Ενοποιημένες τριμηνιαίες εκθέσεις για την εκτέλεση των προϋπολογισμών της Γενικής Κυβέρνησης, στις οποίες συγκρίνονται οι πραγματικές εισπράξεις εσόδων και δαπανών με τις εκτιμήσεις που περιέχονται στα Έγγραφα Ενοποιημένου Προϋπολογισμού της Γενικής Κυβέρνησης.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η μορφή, η προθεσμία και ο τρόπος δημοσιοποίησης των προαναφερόμενων αναφορών και εκθέσεων.

Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι κυρώσεις οι οποίες επιβάλλονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών σε βάρος των φορέων που δεν τηρούν την υποχρέωση του πρώτου εδαφίου και τις οδηγίες και εγκυκλίους του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου αυτής. Μεταξύ των κυρώσεων που μπορεί να επιβληθούν είναι και η διακοπή της χρηματοδότησης ή της επιχορήγησης του φορέα.

3. Η αναφορά των χρηματοοικονομικών στοιχείων του παρόντος άρθρου πραγματοποιείται με τη χρήση των ίδιων ακριβώς κατηγοριών εισπράξεων και δαπανών που προβλέπονται στην κωδικοποίηση του προϋπολογισμού, που ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 6Ε του παρόντος νόμου.

Άρθρο 79

Προϋποθέσεις συνάψεως συμβάσεων

Συμβάσεις, από τις οποίες δημιουργούνται υποχρεώσεις σε βάρος του Δημοσίου, δεν δύναται να συνολομολογηθούν εάν δεν προβλέπονται από γενικές ή ειδικές διατάξεις ή δεν συντελούν στην εκπλήρωση των σκοπών του.

Άρθρο 80

Τύπος συμβάσεων

Για το κύριος συμβάσεως του Δημοσίου με αντικείμενο αξίας μεγαλύτερης των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ ή που γεννά διαρκή υποχρέωση αυτού, απαιτείται η κατάρτισή της να γίνει με ιδιωτικό τουλάχιστον έγγραφο. Το ανωτέρω ποσό μπορεί να τροποποιείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Επί συμβάσεως, η αποδοχή της προτάσεως δύναται να γίνει και με χωριστό έγγραφο, η υπό του αντισυμβαλλομένου όμως του Δημοσίου εκπλήρωση της παροχής του αίρει την εκ της ελλείψεως του γραπτού τόπου της αποδοχής ακυρότητα της συμβάσεως.

Άρθρο 81

Εκπροσώπηση Δημοσίου

Επιφυλασσομένης της ισχύος ειδικών διατάξεων, κάθε σύμβαση του Δημοσίου καταρτίζεται μόνο υπό του αρμόδιου Διατάκτη ή υπό του ειδικώς εξουσιοδοτημένου από αυτόν Δημόσιου οργάνου.

Η εξουσιοδότηση πρέπει να είναι γραπτή και προγενέστερη του χρόνου καταρτίσεως της συμβάσεως.

Άρθρο 82

Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων

1. Για κάθε σύμβαση του Δημοσίου που συνεπάγεται έσοδο ή δαπάνη αυτού, αν δεν ορίζεται διαφορετικά με ειδική διατάξη, προηγείται η προβλεπόμενη από τις κατά περίπτωση ισχύουσες διατάξεις διαδικασία του ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η σύναψη συμβάσεων προμήθειας προϊόντων, παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργων με συνοπτική διαδικασία ή διαπραγμάτευση.

2. Κατά τα στάδια αυτών των διαδικασιών για τη σύναψη των ανωτέρω συμβάσεων, οι αναθέτουσες αρχές επιβάλλεται να αναφέρονται σε σαφή και αμερόληπτα κριτήρια επιλογής ώστε να μην υπάρχουν διακρίσεις μεταξύ των διαφόρων προσφερόντων, ανεξάρτητα από το ύψος του προϋπολογισμού της διαδικασίας που ακολουθείται ή από τη φύση των δραστηριοτήτων της αναθέτουσας αρχής.

3. Οι διαδικασίες για τη σύναψη συμβάσεων προμήθειών προϊόντων που εντάσσονται στο ενιαίο πρόγραμμα κρατικών προμηθειών του Υπουργείου Εμπορίου ορίζονται από τις ειδικές περί προμηθειών του Δημοσίου ισχύουσες διατάξεις.

4. Οι Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, έργων, καθώς και των συμβάσεων προμήθειας προϊόντων που δεν εντάσσονται στο ενιαίο πρόγραμμα προμηθειών του Υπουργείου Εμπορίου ή σε άλλες ειδικές διατάξεις, ρυθμίζονται με τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 83

Διαγωνισμός - Εξαιρέσεις

1. Επιτρέπεται η με απευθείας ανάθεση σύναψη σύμβασης προμήθειας προϊόντων, πάροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργων για ετήσια δαπάνη μέχρι ποσού ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχμών.

Από το ποσό αυτό και μέχρι τέσσερα εκατομμύρια (4.000.000) δρχ. απαιτείται διαγωνισμός με συνοπτική διαδικασία (πρόχειρος) που θα διενεργείται από τριμελή επιτροπή.

Άνω του ποσού των τεσσάρων εκατομμυρίων (4.000.000) δρχ. απαιτείται σύναψη σύμβασης για προμήθεια προϊόντων, πάροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων κατόπιν διενέργειας τακτικού διαγωνισμού (ανοικτού ή κλειστού), βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών τα ανωτέρω ποσά δύναται να αναπροσαρμόζονται.

Σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών με την ίδια διαδικασία γίνεται και στην περίπτωση μικτής προμήθειας, κατά την οποία η αξία των παρεχόμενων υπηρεσιών υπερβαίνει την αξία των προϊόντων.

Οι φορεις της Κεντρικής Διοίκησης όπως ορίζεται στην περίπτωση 4 του άρθρου 1 Β, επιτρέπεται μέχρι την 31.12.2014 να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις παροχής συμβουλευτικών και ελεγκτικών υπηρεσιών, υπηρεσιών Πληροφορικής και υπηρεσιών εκπόνησης μελετών (με εξαίρεση μελέτες

τεχνικών έργων), με απευθείας ανάθεση, για ετήσια δαπάνη μέχρι ποσού εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται στο ποσό αυτό ο Φ.Π.Α. που αναλογεί, εφόσον οι ανωτέρω υπηρεσίες και μελέτες είναι αναγκαίες για την εφαρμογή του προγράμματος στήριξης της ελληνικής οικονομίας σύμφωνα με το ν. 3845/2010 (ΦΕΚ 65 Α).

Από το ποσό αυτό και μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται στο ποσό αυτό ο Φ.Π.Α. που αναλογεί, απαιτείται διαγωνισμός με συνοπτική διαδικασία (πρόχειρος) που θα διενεργείται από τριμελή επιτροπή.

Άνω του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται στο ποσό αυτό ο Φ.Π.Α. που αναλογεί, απαιτείται σύναψη δημόσιας σύμβασης κατόπιν διενέργειας τακτικού διαγωνισμού (ανοικτό ή κλειστό), βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

Σύναψη σύμβασης παροχής των ανωτέρω υπηρεσιών με την ίδια διαδικασία γίνεται και στην περίπτωση μικτής προμήθειας, κατά την οποία η αξία των παρεχόμενων υπηρεσιών υπερβαίνει την αξία των προϊόντων.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις εφαρμογής των τεσσάρων προηγούμενων εδαφίων.

2. Επιτρέπεται με έγκριση του αρμόδιου οργάνου η σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών με διαπραγμάτευση ύστερα από δημοσίευση σχετικής προκήρυξης:

α) Όταν κατά τη διενέργεια διαγωνισμού οι προσφορές που έχουν υποβληθεί είναι άκυρες ή απαράδεκτες και η επανάληψη του διαγωνισμού κρίνεται από το όργανο που έχει διακηρύξει το διαγωνισμό ασύμφορη για το Δημόσιο.

Στην περίπτωση αυτή οι όροι της διακήρυξης του διεξαχθέντος διαγωνισμού επιτρέπεται να μεταβληθούν κατά την απευθείας ανάθεση, μόνο για να καταστούν πιο συμφέροντες για το Δημόσιο.

β) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις όταν πρόκειται για υπηρεσίες που η φύση τους ή αστάθμητοι παράγοντες δεν επιτρέπουν μια προκαταρκτική συνολική τιμολόγηση.

γ) Όταν η φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών, ιδίως δε στην περίπτωση πνευματικών ή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, δεν παρέχει τη δυνατότητα διατύπωσης αυτών με ακρίβεια, ούτως ώστε να συναφθεί σύμβαση με επιλογή της καλύτερης προσφοράς.

3. Επιτρέπεται με έγκριση του αρμόδιου οργάνου η σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση σχετικής προκήρυξης:

α) στην περίπτωση που δεν έχει υποβληθεί καμιά Προσφορά ή καμιά κατάλληλη προσφορά σε διαγωνισμό ανοικτό ή κλειστό,

β) στην περίπτωση που για λόγους τεχνικούς, καλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η εκτέλεση των υπηρεσιών μπορεί να ανατεθεί μόνο σε ουγκεκριμένο πρόσωπο,

γ) στην περίπτωση που η σύμβαση αποτελεί συνέχεια ενός διαγωνισμού μελετών και σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους κανόνες θα πρέπει να ανατεθεί αυτή στο νικητή του διαγωνισμού ή σ' έναν από αυτούς,

- δ) στην περίπτωση που η έκτακτη και φανερά κατεπείγουσα ανάγκη, πλήρως αιτιολογημένη από την αρμόδια υπηρεσία, καθιστά αδύνατη την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τη διενέργεια διαγωνισμού με την προϋπόθεση ότι το επείγον δεν θα απορρέει από δική της ευθύνη,
- ε) στην περίπτωση, συμπληρωματικών υπηρεσιών δεν περιλαμβάνονται στην πρώτη σύμβαση, αναγκαίων όμως λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας της αρχικής σύμβασης,
- όταν αυτές δεν μπορούν να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση ή
  - όταν μπορούν να διαχωριστούν, είναι όμως απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίησή της.

Οι συμπληρωματικές αυτές υπηρεσίες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της κύριας σύμβασης.

στ) Στην περίπτωση νέων υπηρεσιών που συνιστούν επανάληψη παρόμοιων υπηρεσιών που είχαν ανατεθεί με τακτικό διαγωνισμό στον αρχικό ανάδοχο και αποτελούν συνέχεια ή συμπλήρωση της αρχικής σύμβασης, με την προϋπόθεση ότι δεν έχει παρέλθει 3ετία από αυτή και εξασφαλίζονται οι ίδιοι όροι και προϋποθέσεις με δυνατότητα τιμαριθμικής αναπροσαρμογής.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος ισχύουν ανάλογα και για τη σύναψη συμβάσεων προμηθειών ή έργων, σε συνδυασμό με τις ειδικές γι' αυτές ισχύουσες διατάξεις.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου αυτού.

Άρθρο 84

Προκαταβολές του Δημοσίου

Επιτρέπεται η χορήγηση προκαταβολής με την υπογραφή της σύμβασης προμηθειας προϊόντων παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργων, εφόσον προβλέπεται απ' αυτήν και τις ισχύουσες διατάξεις, μέχρι ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) της συμβατικής αιτίας. Η προκαταβολή είναι έντοκη και χορηγείται με την κατάθεση ισόποστης εγγυητικής επιστολής σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται το ύψος του επιτοκίου.

Άρθρο 85

Ακυρότητα συμβάσεων

Η καθ' οιονδήποτε τρόπο παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 79 έως και 84 του παρόντος νόμου επάγεται την απόλυτη ακυρότητα της συμβάσεως. Από την ακυρότητα αυτής και τη σχετική παρανομία των οργάνων του Δημοσίου δεν γεννάται υποχρέωση αυτού προς αποζημίωση του αντισυμβαλλομένου, στην περίπτωση που τα αρμόδια όργανα εκ προθέσεως παραβίασαν τις σχετικές διατάξεις και αυτός γνώρισε την παρανομία ή συνετέλεσε στην παραβίαση των διατάξεων.

Άρθρο 86

Παραγραφή απαιτήσεων του Δημοσίου

1. Καμία χρηματική απαίτηση του Δημοσίου δεν υπόκειται σε παραγραφή πριν να βεβαιωθεί πράγματι προς είσπραξη ως δημόσιο έσοδο στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ή το αρμόδιο Τελωνείο (βεβαίωση εν στενή εννοίᾳ). Ο κανόνας αυτός δεν αλλοιώνεται από την τυχόν βραδεία τοιαύτη βεβαίωση.

2. Η χρηματική απαίτηση του Δημοσίου μετά των συμβεβαιουμένων προστίμων παραγράφεται μετά πενταετία από τη λήψη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκε εν στενή εννοίᾳ και κατέστη αυτή ληξιπρόθεσμη.

3. Χρηματική απαίτηση του Δημοσίου που

α) απορρέει από σύμβαση που αυτό έχει καταρτίσει, περιλαμβανομένης και της συμβάσεως εκείνης που βασίζεται σε πρακτικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους περί εξωπτωχευτικής ρυθμίσεως του τρόπου καταβολής πτωχευτικών προς το Δημόσιο χρεών, η οποία εξομοιώνεται πλήρως μεταπτωχευτική έννομη σχέση του πτωχού,

β) απορρέει από τελεσίδικη απόφαση (αναγνωριστική ή καταψηφιστική) οποιουδήποτε δικαστηρίου

γ) γεννήθηκε συνεπεία άπιστης διαχειρίσεως

δ) απορρέει από διάταξη τελευταίας βουλήσεως

ε) αφορά σε περιοδικές παροχές

στ) γεννήθηκε από καταλογισμό που έγινε από οποιαδήποτε αρμόδια δημόσια αρχή,

ζ) γεννήθηκε από αυτοτελή πρόστιμα που επιβλήθηκαν από διοικητικές αρχές η) αφορά σε απόδοση παρακρατηθέντων ή για λογαριασμό αυτού εισπραχθέντων φάρων, τελών και δικαιωμάτων,

θ) απορρέει από κατάπτωση εγγυήσεων τρίτων, παραγράφεται μετά εικοσαετία από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο έγινε η εν στενή εννοίᾳ βεβαίωση αυτής.

4. χρηματική απαίτηση του Δημοσίου, που περιήλθε σ' αυτό με οποιονδήποτε τρόπο και οποιαδήποτε αιτία, υπόκειται στην προβλεπόμενη από τις κείμενες διατάξεις, ανάλογα με την αυτής παραγραφή, που δεν δύναται όμως, σε κάθε περίπτωση, να συμπληρωθεί στο πρόσωπο του Δημοσίου προ της παρόδου πέντε ετών από τη λήψη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο έγινε η εν στενή εννοίᾳ βεβαίωση αυτής.

5. Απαιτήσεις του Δημοσίου εκ δασμών φόρων, τελών και λοιπών δικαιωμάτων η είσπραξη των οποίων έχει ανατεθεί στα Τελωνεία εφόσον δεν έχουν βεβαιωθεί ή βεβαιώθηκαν ελλιπώς, παραγράφονται μετά παρέλευση τριετίας από της ημερομηνίας γένεσης του απαιτητού της οφειλής.

Απαιτήσεις του Δημοσίου από δασμούς, φόροι, τέλη και λοιπά δικαιώματα που βεβαιώθηκαν στα τελωνεία παραγράφονται μετά παρέλευση δεκαετίας από της λήψης του οικονομικού έτους εντός του οποίου αυτές βεβαιώθηκαν κατά τις ειδικότερες διατάξεις της τελωνειακής νομοθεσίας.

Ως χρόνος γένεσης αξιώσεως για είσπραξη δασμών, φόρων, τελών και λοιπών δικαιωμάτων επί εμπορευμάτων που βρίσκονται υπό τελωνειακή παρακολούθηση την οποία επιβάλλει η προσωρινή εναπόθεση των εμπορευμάτων αυτών ή η υπαγωγή τους σε τελωνειακό καθεστώς, το οποίο

συνεπάγεται τελωνειακή παρακολούθηση, θεωρείται για την παραγραφή το χρονικό σημείο, κατά το οποίο πραγματοποιείται η διαφυγή του εμπορεύματος από την τελωνειακή παρακολούθηση και όπου αυτά δεν είναι δυνατό, να προσδιοριστεί το χρονικό σημείο διαπίστωσης της διαφυγής.

Άρθρο 87

Αναστολή παραγραφής απαιτήσεων του Δημοσίου

1. Η παραγραφή των απαιτήσεων του Δημοσίου αναστέλλεται για τους λόγους που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

2 Η παραγραφή αυτή αναστέλλεται επίσης

α) Για χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο για τον οποίο είχε χορηγηθεί στον υπόχρεο ή σε συνυπόχρεο, κατά την τελευταία διετία της παραγραφής, αναστολή Πληρωμής του χρέους του ή διενκόλυνση τηματικής καταβολής είτε με νόμο είτε με δικαστική απόφαση είτε με πράξη αρμόδιας αρχής, που εκδίδεται ύστερα από αίτηση του υποχρέου, ανεξάρτητα αν έχει συμμορφωθεί ή όχι εν άλω ή εν μέρει ο υπόχρεος.

β) Για χρονικά διάστημα ίσο με το χρόνο κατά τον οποίο έχει εμποδισθεί το Δημόσιο να επιδίδει την είσπραξη του χρέους με αναγκαστικά μέτρα, λόγω αναστολής εκτελέσεως που έχει χορηγηθεί με διάταξη νόμου. Και στις δύο περιπτώσεις (α' και β.), η παραγραφή συνεχίζεται μετά τη λήψη της αναστολής της και σε καμία περίπτωση δεν συμπληρώνεται πριν περάσει ένα έτος από τη λήψη είτε της αναστολής πληρωμής ή της παραβιάσεως της υποχρεώσεως τηματικής καταβολής είτε της αναστολής λήψεως των αναγκαστικών μέτρων αντίστοιχα

γ) Κατά τη διάρκεια ανηλικότητας του οφειλέτη ή και δύο έτη μετά την εντολικώση αυτού, αν η κληρονομία στερείται ενεργητικού, ανεξάρτητα της υπάρξεως ή μη κηδεμόνα ή επιτρόπου του ανηλίκου.

3. Ο χρόνος της παραγραφής κάθε απαιτήσεως του Δημοσίου παρατείνεται για δύο έτη, σε περίπτωση που ο οφειλέτης κατά την τελευταία διετία του χρόνου της παραγραφής διέμεινε στο εξωτερικό για χρόνο μεγαλύτερο του μηνός, συναπτώς ή μη.

4. Σε περίπτωση δικαστικής αμφισβητήσεως από οποιονδήποτε είτε του νόμιμου τίτλου γενικά της απαιτήσεως του Δημοσίου είτε της νομιμότητας της βεβαίωσεως αυτής εν στενή εννοίᾳ είτε της για οποιονδήποτε λόγο εγκυρότητας πράξεως της αναγκαστικής εκτελέσεως προς είσπραξη απαιτήσεως του Δημοσίου (διοικητικής εκτελέσεως), η προβλεπόμενη παραγραφή της απαιτήσεως του Δημοσίου προς βεβαίωση (εν ενρεία εννοίᾳ) ή προς είσπραξη της βεβαιωμένης απαιτήσεως του αναστέλλεται μέχρι της εκδόσεως επί της δικαστικής ταύτης διενέξεως τελεσίδικης δικαστικής αποφασεως και δεν συμπληρώνεται αυτής σε κάθε περίπτωση προ της παρόδου ενός έτους από την επιμελεία των αντιδίκων του Δημοσίου κοινοποίησεως με δικαστικό επιμελήτη στον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας και τον Υπουργό Οικονομικών της τελεσίδικης δικαστικής αποφάσεως.

Το ως άνω αποτέλεσμα επάγεται και η αίτηση του Δημοσίου προς το δικαστήριο όπως επιτρέψει την προσωπική κράτηση του οφειλέτη του. Σε

περίπτωση ακυρώσεως κατασχέσεως ή άλλης πράξεως της διοικητικής εκτελέσεως, εντός της ανωτέρω προθεσμίας επανάληψης της ίδιας ή άλλης πράξεως η αναγκαστικής (διοικητικής) εκτελέσεως, επί του ιδίου ή άλλου περιουσιακού στοιχείου, του ιδίου ή άλλου προσώπου ευθυνομένου κατά το άρθρο 88 παράγραφος 1 περίπτωση γ` του παρόντος, η δια της ακυρωθείσης πράξεως επελθούσα διακοπή της παραγραφής της απαιτήσεως λογίζεται μηδέποτε εξαλειφθείσα.

Άρθρο 88

Διακοπή παραγραφής απαιτήσεων του Δημοσίου

1. Την παραγραφή χρηματικής απαιτήσεως του Δημοσίου διακόπτει:

α. Η κατάσχεση περιουσιακού στοιχείου του οφειλέτη ή συνοφειλέτη ή τρίτου εγγυητή αυτών και ανεξάρτητα αν αυτή ενεργείται εις χείρας αυτών ή ενεργείται τρίτου.

β. Η έκδοση προγράμματος πλειστηριασμού, ανεξάρτητα από την κοινοποίηση ή μη αυτού στον καθ` ου έχει εκδοθεί το πρόγραμμα.

γ. Η αναγγελία προς επαλήθευση στην πτώχευση είτε του οφειλέτη είτε φυσικού ή νομικού προσώπου μετ` αυτού συνυποχρέου ή για τα χρέη του οποίου ευθύνεται αυτό. Η αναγγελία στην πτώχευση επάγεται τη διακοπή, εφόσον κοινοποιείται είτε στο γραμματέα του πτωχευτικού δικαστηρίου είτε στο σύνδικο της πτωχεύσεως. Ειδικά, επί των μη προνομιακών απαιτήσεων του Δημοσίου, η παραγραφή αρχίζει και πάλι έξι μήνες από της επιμελεία του οφειλέτη κοινοποιήσεως με δικαστικό επιμελητή στον αρμόδιο προϊστάμενο Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας ή Τελωνείου της τελεσίδικης αποφάσεως περί επικυρώσεως του πτωχευτικού συμβιβασμού. Η ένωση των πιστωτών ή η αποκατάσταση του πτωχού καθώς και η ανάκληση της περί κηρύξεως της πτωχεύσεως δικαστικής αποφάσεως ή η ακύρωση ή διάρρηξη του πτωχευτικού συμβιβασμού δεν επάγονται έναρξη εκ νέου της διακοπείσας με την αναγγελία παραγραφής.

δ. Η αναγγελία προς κατάταξη σε πλειστηριασμό περιουσιακού στοιχείου του οφειλέτη ή των λοιπών ανωτέρω στην περίπτωση γ` αναφερόμενων προσώπων.

ε. Η αναγγελία στον εκκαθαριστή κληρονομίας ή στον εκκαθαριστή διαλυθέντος νομικού προσώπου. Εάν επί διαλύσεως νομικού προσώπου δεν υπάρχει αμέσως γνωστός εκκαθαριστής βάσει του καταστατικού αυτού ή δικαστικής αποφάσεως, η παραγραφή της απαιτήσεως του Δημοσίου αναστέλλεται μέχρι ορισμού του εκκαθαριστή και έξι μήνες μετά τον ορισμό αυτού.

στ. Η εγγραφή υποθήκης ή προσημειώσεως υποθήκης επί ακινήτου οποιουδήποτε από τα αναφερόμενα ανωτέρω στην περίπτωση γ` πρόσωπα. Η εξάλειψη αυτών εντός του χρόνου της νέας παραγραφής, χωρίς τη γραπτή συναίνεση του Δημοσίου, δεν αναιρεί τη διακοπή για ένα έτος μετά τη γραπτή γνωστοποίηση υπό του οφειλέτη προς την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία της γενομένης εξαλείψεως.

ζ. Από της ενάρξεως της κατά τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων διοικητική (αναγκαστικής) εκτελέσεως μέχρι να καταστεί αμετάκλητος ο

πίνακας κατατάξεως δανειστών, κάθε πράξη της εκτελέσεως και κάθε διαδικαστική ως προς τον πίνακα κατατάξεως πράξη των διαδίκων ή του δικαστηρίου. Η παραγραφή αρχίζει και πάλι έξι μήνες από την με δικαστικό επιμελητή, επιμελεία των αντιδίκων, κοινοποίησεως στο Δημοσιο της επί του πίνακα κατατάξεως δανειστών αμετάκλητης δικαστικής αποφάσεως.

2 Η άρση της κατασχέσεως ή εξάλειψη υποθήκης ή ανάκλησης άλλης εκ των ανωτέρω πράξεως διοικητικής ή αναγκαστικής εκτελέσεως, από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή από άλλη αρμόδια προς τούτο διοικητική αρχή, δεν εξαλείφει αναδρομικά τη διακοπή της παραγραφής, η οποία αρχίζει εκ νέου από την ημερομηνία της άρσεως ή της εξαλείψεως ή της ανακλήσεως, αντίστοιχα.

3. Επι περισσότερων συνοφειλετών, διαιρετώς ή εις ολόκληρον ευθυνομένων, περιλαμβανομένου και του εγγυητή ή διακοπή της παραγραφής της απαιτήσεως του Δημοσίου ως προς ένα εξ αυτών ενεργεί και κατά των λουπών.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου οι κατά τις γενικές διατάξεις λόγοι διακοπής της παραγραφής ισχύουν και για τις απαιτήσεις του Δημοσίου.

Άρθρο 89

Συνέπειες παραγραφής απαιτήσεων του Δημοσίου

Η παραγραφείσα απαιτήση του Δημοσίου αντιτάσσεται σε συμψηφισμό και για τρία έτη μετά τη συμπλήρωση της παραγραφής. Κατά τα λουπά η παραγραφή και επί της απαιτήσεως του Δημοσίου έχει τις από την κείμενη νομοθεσία προβλεπόμενες συνέπειες, επιφυλασσόμενης της ισχύος των διατάξεων του ν.δ/τος 356/1974 και των τροποποιητικών αυτού.

Άρθρο 90

Παραγραφή απαιτήσεων κατά του Δημοσίου

1. Οποιαδήποτε απαιτήση κατά του Δημοσίου παραγράφεται μετά πενταετία, εφόσον από άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής αυτής.

2. Η κατά του Δημοσίου απαιτήση προς επιστροφή αχρεωστήτως ή παρά το νόμο καταβληθέντος σ` αυτά χρηματικού ποσού παραγράφεται μετά τρία έτη, από της καταβολής. Για τα τελωνειακά έσοδα ισχύουν οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 30 του ν. 1165/1918 του Τελωνειακού Κώδικα, όπως ισχύει. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται και επί ποσών που εισπράττονται από το Δημόσιο για λογαριασμό τρίτων.

3. Η απαιτήση οποιουδήποτε των επί σχέσει δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υπαλλήλων του Δημοσίου, πολιτικών ή στρατιωτικών, κατ` αυτού, που αφορά σε αποδοχές ή άλλες κάθε φύσεως απολαβές αυτών ή αποζημιώσεις, έστω και αν βασίζεται σε παρανομία των οργάνων του Δημοσίου ή στις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις παραγράφεται μετά διετία αυτό της γενεσεώς της.

4. Η παραγραφή του καθόλου δικαιώματος των περιπτώσεων της παραγράφου 3 του παρόντος είναι δέκα ετών.

5. Ο χρόνος παραγραφής των απαιτήσεων των συνταξιούχων εν γένει και βοηθηματούχων του Δημοσίου, καθώς και των κληρονόμων αυτών από